

Pokroky matematiky, fyziky a astronomie

Josef Kubát

Ohlédnutí za oslavami 150. výročí JČMF

Pokroky matematiky, fyziky a astronomie, Vol. 57 (2012), No. 4, 293–295

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/143214>

Terms of use:

© Jednota českých matematiků a fyziků, 2012

Institute of Mathematics of the Czech Academy of Sciences provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This document has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://dml.cz>

Ohlédnutí za oslavami 150. výročí JČMF

Josef Kubát, Pardubice

Jednota českých matematiků a fyziků je vědecká společnost, která sdružuje badatele, pedagogy všech stupňů škol i laické příznivce matematiky, fyziky a dalších příbuzných věd. Dobrovolnými aktivitami svých členů podporuje rozvoj těchto věd především péčí o talenty, popularizací, pedagogickou, odbornou a vědeckou činností. Spolupracuje s příslušnými zahraničními a mezinárodními společnostmi, zejména s Jednotou slovenských matematiků a fyziků, Evropskou fyzikální společností, Evropskou matematickou společností, Americkou matematickou společností a Mezinárodní matematickou unií.

JČMF patří k nejstarším učeným společnostem nejen na území České republiky, ale i ve střední Evropě. Vznikla před 150 lety, když 28. března 1862 skupina studentů matematiky a fyziky tehdejší Filosofické fakulty c.k. Karlo-Ferdinandovy univerzity založila Spolek pro volné přednášky z matematiky a fyziky. Nebudeme se dále zabývat historií, která je mimo jiné uvedena v Jubilejním almanachu JČMF ke 150. výročí, v č. 1 ročníku 57 (2012) členského časopisu Pokroky matematiky, fyziky a astronomie a též na webových stránkách Jednoty: <http://www.jcmf.cz>.

Výbor JČMF a hlavně pak předsednictvo výboru rozšířené o další spolupracovníky velmi zodpovědně připravovalo celou řadu akcí u příležitosti oslav 150. výročí. Jednou z prvních těchto akcí byla úspěšná výstava, kterou připravil Jan Valenta se svými spolupracovníky. Vernisáž se uskutečnila 5. března na MFF UK v Praze, Ke Karlovu 3. O historii i budoucnosti Jednoty promluvili Jindřich Bečvář, Jan Valenta a Josef Kubát. Následné slavnostní shromáždění na MFF UK v Karlíně u příležitosti vydání 50. publikace v edici Historie matematiky, které připravili manželé Jindřich a Martina Bečvářovi, bylo též věnováno historii JČMF.

Štefan Zajac má hlavní zásluhu na tom, že k významnému výročí byla vydána poštovní známka a obálka prvního dne s příležitostným poštovním razítkem. Křest známky se konal 7. března v Poštovním muzeu v Praze. Jana Fořtová zajistila zhotovení samolepky s logem 150. výročí JČMF. Důležitá byla příprava jubilejního Almanachu. Byl to nelehký úkol hlavně pro Jiřího Dolejšího. Za vydatné pomoci Jiřího Fialy, Josefa Kubáta, Jiřího Rákosníka a dalších spolupracovníků byl Almanach včas vytištěn.

Hlavní událostí oslav bylo slavnostní shromáždění 28. března 2012 ve velké aule pražského Karolina za účasti významných osobností politiky, vzdělávání, vědy, čestných členů společnosti, zástupců poboček a dalších hostů. Účastníky setkání přivítal rektor Univerzity Karlovy Václav Hampl. Program moderoval a hlavní projev pronesl předseda JČMF Josef Kubát. Připomněl historii společnosti, její současnou činnost a vytyčil její budoucí úkoly. Jeho projev doplnil Jan Kříž, který zdůraznil důležitost péče o talenty, význam olympiád a dalších soutěží, ve kterých je JČMF odborným garantem a spolupořadatelem. Zdůraznil potřebu zlepšení podpory za strany MŠMT ČR.

RNDr. JOSEF KUBÁT, předseda JČMF, e-mail: kubat.josef@gypce.cz

Předsedkyně Evropské matematické společnosti Marta Sanz-Solé a předseda JČMF Josef Kubát. Ve druhé řadě zleva: Jaroslav Dittrich, Jiří Dolejší a Dag Hrubý.

Po úvodních hlavních projevech zahrála na violu Petra Feistauerová dvě skladby svého otce Miloslava Feistauera, dlouholetého člena JČMF.

Následovaly zdravice významných hostů. Jako první vystoupil prezident České republiky Václav Klaus. Ve svém projevu zdůraznil velký význam matematiky a technických věd ve vzdělávacím procesu, ve vědecké činnosti a v praxi. Zavzpomínal, že v mládí velice rád četl Pokroky matematiky, fyziky a astronomie. Jeho vystoupení bylo účastníky setkání velmi kladně přijato. Již samotná přítomnost prezidenta republiky na slavnostním setkání měla v médiích velký ohlas, byla pro naši společnost velkou poctou. Následně se svými zdravicemi vystoupili místopředsedkyně Senátu Alena Gajdůšková, předseda Jednoty slovenských matematiků a fyziků Martin Kalina, předseda Akademie věd ČR Jiří Drahoš, prezidentka Evropské matematické společnosti Marta Sanz-Solé z barcelonské univerzity, rektor Českého vysokého učení technického Václav Havlíček, děkan MFF UK Zdeněk Němeček a členka vedení ČEZ Hana Krbcová. V pozdravných projevech byla oceněna dlouholetá činnost JČMF i význam matematiky, fyziky a technických oborů pro naši společnost. Jednotu založili studenti, proto bylo slavnostní shromáždění zakončeno studentskou hymnou. Účastníci byli pozváni na raut v prostorách Karolina.

Odpoledne proběhla v Císařském salóncu Karolina za velké účasti novinářů a televize úspěšná tisková konference. Zástupci JČMF a zástupce ČEZ podali podrobné informace o činnosti, o nutnosti péče o talenty a o potřebě zlepšit přípravu učitelů a zkvalitnit výchovně vzdělávací proces na všech typech škol. V Modré posluchárně Karolina následovala panelová diskuse k nové maturitní zkoušce z matematiky. Úvodní

sdělení přednesli Dag Hrubý, Eva Řídká, Václav Klaus ml. a Josef Kubát. JČMF na základě závěrů z tohoto semináře vyzvala na webových stránkách Jednoty členy, aby se vyjádřili k této problematice. Výsledky ankety předsednictvo zpracovalo a prostřednictvím ČTK zveřejnilo. Odpoledne Alena Šolcová uspořádala pro zájemce procházku Prahou matematickou, fyzikální a astronomickou. Poslední úspěšnou akcí slavnostního dne byl koncert v Betlémské kapli. Účinkoval Komorní orchestr Gymnázia Jana Nerudy v Praze a Dívčí komorní pěvecký soubor BUBUREZA. Organizačně koncert zajistil Leopold Herrmann. Součástí oslav byl 29. března 2012 i seminář Matematika, fyzika a medicína ve Faustově domě, který spolu s pražskou pobočkou JČMF připravila 1. lékařská fakulta UK. Před 40 lety se současná Česká matematická společnost podílela na vzniku Evropské matematické společnosti. Proto v posledním březnovém víkendu bylo v Praze u příležitosti obou výročí zasedání předsedů národních společností Evropské matematické společnosti. Garantem za JČMF byl Bohdan Maslowski.

Jednota slovenských matematiků a fyziků uspořádala u příležitosti 150. výročí založení JČMF slavnostní konferenci na Univerzitě Konstantina Filozofa v Nitře dne 24. srpna 2012 za účasti ministra školství SR Dušana Čaploviče a dalších čestných hostů. Josef Kubát přednesl pozdravný projev, ve kterém deklaroval pokračující vzájemně prospěšnou spolupráci našich národních vědeckých společností. Štefan Zajac v přednášce nazvané „*JSMF a JČMF dve sesterské spoločnosti*“ charakterizoval jednotlivé etapy jejich vývoje od vzniku až po současnost. O podílu JSMF na rozvoji matematiky a fyziky na Slovensku přednášeli Beloslav Riečan a Július Krempaský.

150 let existence a úspěšné činnosti Jednoty byly připomenuty v mnoha článcích i rozhovorech v rozhlase a v televizi. Nezůstal stranou ani členský časopis Pokroky matematiky, fyziky a astronomie. Helena Durnová a Michal Křížek s redakční radou PFMA věnovali celé jeho první číslo ročníku 57 (2012) historii matematiky a fyziky v našich zemích v kontextu vzniku a vývoje evropských učených společností. Vystoupení předsedy Josefa Kubáta v České televizi v pořadu Hyde Park jistě též přispělo k seznámení veřejnosti s činností Jednoty a k popularizaci matematiky a fyziky. V dalších televizních pořadech vystoupili úspěšný řešitel mezinárodních olympiád ve fyzice Ondřej Bartoš, předseda HV MO Jaromír Šimša a Josef Kubát. Velmi významná byla slavnostní shromáždění členů v jednotlivých pobočkách Jednoty ve všech krajích, na která byli pozváni též učitelé škol a další zájemci. I na těchto setkáních byli účastníci seznámeni s historií a současnou i budoucí činností JČMF.

Je mojí milou povinností poděkovat nejen výše uvedeným členům Jednoty, ale všem dalším, kteří jakýmkoli způsobem přispěli ke všem zdařilým akcím v Praze i v pobočkách v souvislosti s významným výročím Jednoty českých matematiků a fyziků. Samostatné poděkování patří tajemníkovi JČMF Jiřímu Fialovi, který má na mnoha úspěšných akcích velkou zásluhu. Naše společnost o sobě dala vědět nejen ve vědeckých a vzdělávacích institucích, ale i v široké veřejnosti. Musíme toho využít, zkvalitnit a popularizovat naši činnost. Musíme se více podílet na zlepšení přípravy a činnosti učitelů, motivovat žáky ke studiu matematiky, fyziky a příbuzných oborů, systematicky pracovat s talentovanou mládeží. Obě odborné sekce, matematiky i fyziky, jistě budou dále pokračovat ve významné činnosti vědecké.

Vážení členové JČMF, děkuji Vám za Vaši činnost a dosavadní spolupráci, která jistě bude mnohem intenzivněji pokračovat i v následujících letech. Vám i Jednotě přeji jen vše dobré, ať máme co nejvíce příležitostí radovat se z naší práce.